

# 9

## Ailede Sevgi Aktarımı

Yrd. Doç. Dr. Ayşe KARAKOÇ  
Yrd. Doç. Dr. Semra KARACA

### GİRİŞ

İnsan doğduğu andan itibaren bulunduğu ortamdaki diğer tüm canlılarla etkileşim içinde yaşar. İnsanın içinde yaşadığı etkileşim ortamı olumlu ya da olumsuz tüm duyguları barındırır. Bu duygulardan en çok gereksinim duyulanlarından biri şüphesiz ki sevgidir. Anne sevgisi sevgiye ilişkin deneyimlerin ilki ve temelidir, baba sevgisi özellikle güven ve benimsenme gereksinimlerini karşılaması açısından değerlidir. Anne ve baba çocuk için sevgi kaynağı olmalarının yanı sıra otorite figürü de olduklarından ilişkilerinde hiyerarşi kaçınılmazdır. Oysa kardeşlik; eşitler arası ilişkileri sağladığı için bu ilişkinin içinde sevginin aktarımı farklılık gösterir. Bu bağlamda anne, baba, çocuk ve kardeş ilişkilerinin ailede sevginin aktarımı açısından ele alınması anlamlıdır.

### Sevgi Kavramı

Günlük yaşamda, sosyal yaşamda, bilim, sanat ve felsefede her zaman var olan bir kavramdır “sevgi” ve “sevmek”. Türk Dil kurumuna göre sevgi; insanı bir şeye veya kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygudur. Sevmek fiili ise;

1. Sevgi ve bağlılık duymak,
2. Birine sevgiyle bağlanmak, gönül vermek,
3. Çok hoşlanmak,
4. Yerini şartlarını uygun bulmak olarak tanımlanmıştır.

Sosyal medyada anonim bir ansiklopedi ve sözlük olarak kullanılan Viki-pedi ve Ekşi sözlükte de sevgi kavramına yer verilmiştir.

Ekşi sözlükte ise; “benden çok senin ihtiyacın olanı sana vermek hediyedir, senden çok benim ihtiyacım olanı sana vermek ise *sevgidir*” şeklinde tanımlanmıştır.

Viki-pedi ‘ye göre sevgi; bir nedene dayandırılmayan duygudaşıktır. İnsanın sorunlarına çözüm olabilecek; aktif ve yaratıcı gücün kaynağı “bir enerji” ve bu yaratıcılıkta bir “sanat” olarak tanımlanmıştır. Sanat olması bakımından da uygulamada “olgunluk” gerektirir.

Benzer olarak Arapçada sevgi; “ekin tane tutması” anlamına gelir. Başak verip tane tutan ekin hem olgunlaşmıştır hem de insana faydalı hale gelmiştir. Başak tutma anlamıyla sevgi olgunluk ve verimliliği ifade eder. Sevgi tohumu ekenlerin ektiği tohumlar yeni sevgi başakları üretir ve zincirleme sevgi çoğalır.

Mevlana ve Yunus Emre’ye göre sevgi; evrenseldir, tüm canlıları ayırt etmeksizin eşit tutar. Evreni ve evrendeki tüm canlıları sevebilmeyi üstün kılar. “Yaradılanı sev yaradandan ötürü” felsefesi vardır.

Sungur’a göre (2009) sevgi; bir sanattır, herkes onu farklı icra eder. Şevkat, sevecenlik halini simgeler, sevgide paylaşım vardır ve sevgi vermeyi bilir. Olgunlaşmış sevgide “eğerler” ve “çünküler” yoktur. Sevilene sevgiyi “koşulsuz” verebilmeye ilgilidir.

Nietzsche’ye göre sevmek; erken yaşlarda öğrenmemiz gereken, öğrenemediğimizde ya da rastlantısal olarak bu duyguyu yaşamadığımızda ruhumuzu kurtaran, bizi sevebilen insanları anlayamaz hale getirendir (Atila, 2003).

Kardeşçe, sevgi, anaç sevgi, öz sevgi, vatan sevgisi, tanrı sevgisi gibi farklı biçimlerde ifade edildiği gibi bazı kaynaklarda Psikolojik Sevgi (bireysel boyutu), sosyal sevgi (kültürel boyutu) ve kozmik sevgi (evrensel boyutu) ele alınarak sınıflandırılmıştır.

Sevgi Kuramı’nın kurucusu Eric From’a göre ise; sevgi bir sanattır ve olgunluk gerektirir. Olgun sevgi insanın kendi bütünlüğünü ve bireyselliğini koruduğu bir birleşmedir. Sevgi insanın ayrılık ve yalnızlık duygusundan kurtulmasına yardım eder ve yine de kendisi olarak kalmasına, bütünlüğünü korumasına olanak sağlar. Sevgide iki ayrı varlığın bir olması aynı zaman-

## KAYNAKLAR

1. Adler A: *The Practice And Theory Of Individual Psychology*, Newyork ,Little- Field Adams, 1963.
2. Ardalı C: *Bebeğin simgesel sistemlerinin kuruluşu. Kişilik ve Psikoterapi Yazıları*. İstanbul, Alan Yayıncılık, 2000, p. 47-75.
3. Atila C: *Nietzsche ,İnsanca ,Pek İnsanca*. Ankara, Say Yayınları, 2003, p.335.
4. AAtzil S, Hendren T, Fieldman R: Spesifying the neurobiological basis of human attachment: brain, hormones and behavior in synchronous and intrusive mothers. *Neuropscho pharmacology*, 36; 2603-2615, 2011.
5. Bandura, A: *Social Learning Theory*, Englewood Cliff, N. J. Prentice-Hall, 1977.
6. Beydağ KD: Doğum sonu dönemde anneliğe uyum ve hemşirenin rolü. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 6(6); 479-84, 2007.
7. Carpenito-Moyet LJ: *Hemşirelik Tanuları El Kitabı*. Çev. Erdemir F., İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi, 2005.
8. Champagne FA: Epigenetic mechanisms and the transgenerational effects of maternal care.: *Front Neuroendocrinol*, 29; 386-397, 2008.
9. Dunn J: Sibling relationships in early childhood. *Child Development*, 54(4); 787-811, 1983.
10. Dunn J, McGuire S: Sibling and peer relationships in childhood. *J Child Psychol Psychiat*, 33(1); 67-104, 1992.
11. Durmuşoğlu SN, Erbay F: Okul öncesi öğretmenlerin konuşma, dinleme ve empati becerilerinin çocuk sevme davranışı açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(1); 159-174, 2013.
12. Ekşi A.: *Ben Hasta Değilim*, Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 1999, p.59.
13. Erözkan A: Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve karar stratejileri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3); 60-74, 2011.
14. Ergin A, Özdiş R: Değişen babalık rolü ve erkek sağlığına etkileri. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 11(1); 3-8, 2014.
15. Eşel E: Anneliğin nörobiyolojisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 21(1); 68-78, 2010.
16. From E: *Sevme Sanatı*. 2.Baskı, İlya Yayınevi, 2003, p.1-20.
17. From E: *Sevginin Ve Şiddetin Kaynağı*. Çev: Salman Y, İçten N. İstanbul, Payel Yayınları, 2008, p.44.
18. Gençtan E: *İnsan Olmak*, Metis Yayınları, İstanbul, 2002, p.31-49.
19. Gil S, Teissedre F, Chambers P, Droit-Volet S: The evaluation of emotional facial expression in early postpartum depression mood: a difference between adult and baby faces? *Psychiatry Research*, 186; 281-286, 2011.
20. Hazan C, Shaver P: Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3); 511-524, 1987.
21. Hazer O: Ergenlerin büyük ebeveynlerinden beklentilerini etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar E-Dergisi*, 1; 22, 2011.
22. Karaçanta H: Anne babanın çocuğa uyguladığı ceza ile çocuğun anne babaya karşı sevgisi arasındaki ilişki. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25; 41-49, 2009.
23. Karakoç A, Türker F: Effects of white noise and holding on pain perception in newborn. *Pain management Nursing*, Doi:10.1006/j.pmn.2014.01.02, 2014.
24. Khaleque A, Rohner RP: Transnational relations between perceived parental acceptance and personality dispositions of children and adults: a meta-analytic review. *Personality and Social Psychology Review*, 16(2); 103-115, 2012.
25. Klein M: *Haset ve şükran. Ötekini Dinlemek*. Çev: Koçak O, Erten Y, İstanbul, Metis Yayınları 6, 1999.
26. Manav G, Yıldırım F: Term ve preterm bebek annelerinin bebeklerini algılama durumları. *Cumhuriyet Tıp Dergisi*, 32; 149-157, 2010.
27. Masterson JF: *Bağlanma Kuramı ve Nörobiyolojik Kendilik Gelişimi Açısından Kişilik Bozuklukları*. Çev. H. Şentürk, İstanbul, Litera Yayıncılık, 2008.
28. Paris R, Bolton RE, Weinberg MK: Postpartum depression, suicidality and mother-infant interactions. *Arch Womens Ment Health*, 12; 309-321, 2009.
29. Serçekuş P, İşbir G: Aktif doğum yaklaşımının kanıt dayalı uygulamalarda incelenmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 11(1); 97-102, 2012.
30. Sungur M: *Sen ,Ben ve Aramızdaki Herşey*. İstanbul, GOA Basım Yayın, 2009, s.48-51
31. Strommen LT, Mates BF: Learning to love reading:interviews with older children and teens. *Journal of Adolescent &Adult Liteary*, 48(3); 188-200, 2004.
32. Şipal RF, Yeğencil C, Toka N: Okul öncesi dönemde aralarında yaş farkı olan ve ikiz kardeşler arasındaki kıskançlığın karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi Teori ve Uygulama*, 3(5); 55-68, 2012.
33. Tuğrul C: Duygusal zeka. *Klinik Psikiyatri*, 1;12-20, 1999.
34. Tufekci FG, Ozkan H, Apay SE: Labour pain and the development of mother-infant interaction in Turkish mothers.: *Pak J Med Sci*. 26(3):704-708, 2010.
35. Tümkeya S, Çelik M, Aybek B: Ergenlerin kişilerarası ilişkilerini etkileyen sosyal yaşantı değişkenlerinin incelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE)*, 24; 163-178, 2010.
36. Özbek S: Ebeveynlerin evlilik uyumu ve algıladıkları sosyal destek ile altı yaş çocuklarının problem davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1); 43-62, 2012.
37. Yazgan Y: *Düşü Kalka Büyümek*. 7.Baskı, İstanbul Doğan Egmont Yayıncılık, 2012.p.75-81.